

národno ljubezen, ktera nam je prirojena, ktera je bistveni del narodnosti same.

In ti Slovenec, ki si del naroda — ali se moreš odpovedati svojemu narodu? Ali smeš v sebi zatajiti, ali zatreti, kar ti je po Stvarniku dano? Davno veš, da si življenja ne smeš jemati, ker ni samo tvoje, pa vedi, da si tudi prirojenih posebnosti svojega bitja, ki si jih nisi sam dal, katerih ti nihče jemati ne more, da si narodnosti ne smeš jemati. V sebi hraniti svojo narodnost, je tvoja sveta, naravna dolžnost, dokler živiš, ako hočeš doseči popolnost. Ako si rojen Slovenec, z življenjem nisi pridobil slovenske narodnosti, zato da bi postal Nemec ali Lah ali Francoz ali kar si bodi, ker tudi Nemec hoče ostati Nemec, Lah Lah itd. In to je prav, ker je naravno.

Ako nam je pa dolžnost proti narodu ravno narodna ljubezen, mora se kakor vsaka ljubezen v djanji skazovati. Kako pa naj se razodeva, bo vsak, komur je mar, previdil po svoji zmožnosti in okoliščinah. V mislih, v domoljubnih občutkih in praznih besedah prava ljubezen ne obstaja — ona mora biti koristna, očitna. Nihče ne more tajiti, da smo v národni ljubezni zaostali za družimi Slovani, kakor v mnogo drugih rečéh. Posnemati jih tedaj moramo in gledati, kako blago in marljivo se trudijo za dušni in telesni blagor národni.

Iz zapovedi: „bodi dober Slovenec“ pa se dajo posneti mnogovrstne dolžnosti do naroda, katerih poglobitna je dolžnost do omike. Samo o tej naj nekoliko omenim.

Skrbeti moraš prvič, da si omikan in sicer národno omikan. Vsak sicer ne more biti izobražen, visokoučen mož, vsak pa se more in mora učiti, kolikor utegne, po moči in priložnosti. Dokaj važen del omike je že, ako se zaveš, da si Slovenec. — Potem pa moraš prizadevati si, da se širi omika med narodom. Razne so poti za to; prva so šole. Že otrok mora vediti, da je Slovenec; kar se otroku sanja, bo mladenču hrepenenje in možu blago djanje. Pri starih Grkih in Rimljanih se je ljubezen do domovine že deci v srce cepila, in kake izglede pravih domorodcev najdemo pri njih, kako junašk in ponosen je bil vès narod. Da bi pri nas ne imeli toliko odpadnikov in nehvaležnikov, toliko neznačajnih sinov domovine, morali bi se že otroci kaj več učiti, kakor samo katekizem, branje in pisanje; morali bi kaj čuti od naroda in domovine. Ubožno se preživlja naše slovstvo, ker manjka mu skoraj vse podpore. Pisatelji so dostni, neutrudni vsak v svojem, al bravci so jako mlačni. Dolžnost je nam prizadevati si, da se slovstvo spodobno in krepko razcveta. Ustanuje se „matica“ slovenska, s katero bo prisijala našemu slovstvu nova zora. Pa ravno matica potrebuje obilne narodne podpore in sicer denarne. Ko se govori o denarjih (novcih), marsikteremu domorodcu umira domoljubje. Sicer se pri nas mnogo daruje, — al za slovstvo se je do zdaj podarilo tako malo, da bi smel z glavo majati nad občno národno ljubeznijo. Za lepe naprave v ptujih deželah, za zamorce v Afriki, za Indijane v Ameriki se je pri nas več denarja darovalo, kakor za blage narodne naprave. Koliko darujejo Čehi, Poljaki in drugi Jugoslovani za dušni národni blagor; pri nas se pa za kak samostan v Belgii ali Francii, ktereга nikoli noben Slovenec gledat ni šel, v hipu več nabere, kakor nikoli za občno koristno narodno napravo.

Ljubi bližnjega kakor samega sebe, pa ljubi tudi samega sebe in svoj narod vsaj toliko, kakor ptujca. Naš poklic nas pelje sicer v večnost, to je resnica večna; pa dokler živimo, smo na zemlji, smo med ljudmi, med svojim narodom, kteremu smo dolžni posebno ljubezen. Če pa narodu za stanovitni dobiček kaj darujemo: ali to ni dobro, pravično delo? In če darujemo za národno dušno izobraževanje: ali ta daritev ni pobožna. Varčen in de-

laven narod smo: ali bi ne mogli premožni ljudje od pridobljene obilnosti za dušni blagor naroda kaj več darovati kakor sicer — beračem!

Pa ne samo mi imamo dolžnosti proti narodu, ampak tudi narod ima pravico, zahtevati od nas, da ga ljubimo, da izpolnujemo svoje dolžnosti. Tudi tukaj, kakor pri vseh dolžnostih je na eni strani dolžnost, na drugi pa pravica, jo terjati. Kdo pa bo od nas terjal izpolnovanje narodnih dolžnosti, ko tega splošni narod ne more. Najbližnji prijatelj, ki vé, kako izpolnuješ svoje dolžnosti, ki te spremlja pri vseh djanjih, ki zna tvoje misli in občutke, ta naj te opominja. Ta zvesti prijatelj je pa tvoja lastna vest; ona mora terjati, da izpolnuješ dolžnosti proti narodu. Narodna ljubezen ti mora prešiniti srce. In če ti je srce mlačno, očisti ga, navdaj ga z blazim čutjem, da boš vnet za srečo naroda, da boš ž njim čutil blagor in gorje, in nikomur ne bo treba, opominjati te: Ljubi svoj narod!

O zadevah matice slovenske.

Naš vrli rojak Kranjec gospod L. Jugovic je iz Aleksandrije v Egiptu poslal prihodnji matici 120 frankov v zlatu.

Slovensko slovstvo.

Omenili smo že, da društvo sv. Mohora v Celovcu je razpisalo tudi za leto 1863 več daril za dobre knjige za poduk in zabavo. Te darila so po 100, 50 in 30 gold., in sicer 100 gold. za najboljšo izvirno pripovedko, najrajše iz slovenskega življenja; če take ne bo, za najboljšo prestavo 50 gold., — 30 gold. za najboljšo zgodovinsko, krajepisno ali narodopisno črtico, — 30 gold. za najboljši natoroznanski ali gospodarski spis.

Dopisi.

Iz Zagreba. — 5. dne prihodnjega mesca julija (srpnja) bode se tudi pri nas praznovala tisočletnica za slovanska apostola Cirila in Metoda. Za svečanost izvoljeni odbor je razposlal že program svoj in vabi tudi Slovence, naj bi se tudi njih v znamenje bratovske sloge in ljubavi udeležilo obilo. Program se glasi tako-le: Svečanost ova obslužiti će se u Zagrebu na 5. srpnja i pred večer istoga dana, ovim od prilike redom: 1. Dan prije t. j. na 4. srpnja, koncert glasbenoga zavoda, gdje će se takodjer pjevati cieli prvi (dosele nečuvani) čin iz opere „Porina“ od V. Lisinskoga. 2. Sutra u 9 sati svečana misa u prvostolnoj crkvi sa slovenskim pjevanjem epistole i evanđelija, sa hrvatskim koralnim pjevanjem. 3. O podne u streljani objed. 4. Poslije podne zabava u nadbiskupskom perivoju, rasvjetljenje vrta uz umjetnu vatru, pjevanje pjevačkih društva i glasba; kries sa pjevanjem i zabavom pučkom.

Iz Karlovca 22. rož.* Še živi zaupanje in prava prijaznost na zemlji slovenski! Lepa priča tega je podpora, ki jo je častiti gosp. Karl Polaj v Sesani dodelil lastniku velikega mlina našega, ki je pretekli mesec po nesreči pogorel, pa ga bode gosp. V. Pleiweis zopet na noge postavil. Brez vseh stroškov in zagotovil le na prosto pismice mu je za tri leta na pòsodo dal 1000 akcij graško-koflaharske železnice v znesku za 172.000 gold., da jih porabi za svoje namene. Se vé da se more gosp. Polaj zanesti na gosp. Pleiweisovo poštenost; al vendar je taka prijaznost redka dandanašnji. Zato jo omenimo očitno, da se vidi, da še ni zamrlo zaupanje med ljudmi našimi in prava prijaznost.

Iz Celja. † — (Oznanilo). V nedeljo 12. julija ob 8. uri zvečer bomo imeli v čitavnici naši „besedo“, h kateri s tem vse častite društvenike prav srčno vabimo. — Ker bo tega dne za vse Slovence sploh tako vesela cerkvena slovesnost tisočletnice dohoda in apostoljskega in slovstvenega delovanja ss. bratov Cirila in Metoda tudi pri nas, kakor v celi naši škofii, z veliko sv. mašo v mestni farni cerkvi se končala, pri kateri se bo, kakor tudi 5. julija, katerega dne se bo ta prelepa in vesela svečanost pri sv. Jožefu začela in celi teden trpela, slovensko pelo; bomo tudi mi v čitavnici v nekoliko povikšanje te svečanosti ovo besedo v gori imenovani spomin napravili.

Odbor čitavnice.

Iz Slovenskih goric na Štaj. 24. t. m. B. K. — Pšenična cena je pri nas v enem tednu čez 1 gold. poskočila; za 5 gold. vagán jo že prodajajo. Te dni je je neki trgovec 300 vaganov po 5 gld. 30 kr. v Ljubljano poslal. Povišanju cene je menda največ pripomogla strašna suša na Ogerskem, kakor nam časniki od vseh strani oznanjajo; k temu še nas strašijo hude nevihte s točo, ktera je letos na Štajarskem že veliko škode napravila. 14. dne t. m. je tudi nas enaka nesreča zadela, ki je tretjino Št. Jurske fare popolnoma potolkla, tako, da so nekteri kmeti že žito pokosili in njive s prosom ali turšico (činkvantinje) obsejali. Odtod se je vlekla skozi Zamarkovo v roperčko faro, ktero je tistokrat in tudi potem pozneje hudo poškodovala. Vinogradi, ki sploh od lanskega menj obetajo, so nekteri sila trpeli, nekteri so celó obrani, tudi zreli ječmen je popolnoma izmračen. Sadja bomo precej imeli, če nam ga Bog še ohrani; drugači se pri nas sploh srednja letina kaže. — Ravno 14. t. m. so Cmurečanje neko mlado nezakonsko mater, ki je prešnji večer porodila, z nekrščenim otrokom vred v Št. Jursko faro poslali. To ravnanje ni bilo lepo in ne človeško, in nekteri med ljudstvom, ki vzrok toče v mnoge vraže stavijo, so tej nezgodi tudi tukajšno točo pripisovali. — Od 5. do 12. julija se bode v naši škofii tisočletni spomin sv. Cirila in Metoda po tenkem naravnanju škofijstva obhajal. Zvonilo se bode ob začetku in koncu slovesnosti eno uro z vsemi zvonovi pri vsaki cerkvi; celi teden se bodo služile sv. maše z blagoslovom, in začetno in končno nedeljo imajo ta namen zadevajoče pridige biti. Delavnost teh sv. bratov sploh na vso slovanstvo je tolika, da tega nobeno steblo slov. rodú brez nehvaležnosti prezreti ne more. Po mojih mislih se zastran tega praznovanja nima toliko gledati, ali sta ta sv. brata res po tem ali unem kraju potovala in učila in ob katerem času, temoč za občne dobrote voljo naj se ta spomin občno obhaja; zedinjena hvala je Bogu ljuba.

Iz Gorice 26. julija. (Vabilo). Sv. Mohorja večer, 12. julija t. l., bo v čitavnici naši **velika beseda** v spomin začetka omike med Slovenci in Slovani po kršanstvu in národnem pismenstvu. Po besedi bo večerja (v čitavnici). Vabilne pôle so se po Goriškem, Vipavskem in v Trst že razposlale. Program se že sestavlja. Počastili nas bodo vsi 3 sosedni pevski zbori, ipavski, tominski in tržaški. Vsi rodoljubi, ki jim pride to naznanilo v roke, so k ti naši slovesnosti prijazno povabljeni.

Odbor.

Iz Gorice 28. junija. Slavno vredništvo „Naprej-a“ je v 51. listu Bolčanjem, Tomincom in Cerklanjem navetovalo za prihodnjega poslanca v našo zbornico ravno tistega gospoda, ki sem ga bil jaz priporočal v zadnjih „Novicah“. Hvala lepa za to slavnemu vredništvu! Naša dolžnost je vzajemno delati za narodnost našo, za mater našo, ki nas je rodila. Al vsi tukajšni rodoljubi smo se spodtaknili nad vrsticami, ki so bile priporočilu pridjane, da namreč po smrti gospod dr. Volčiča nimamo čisto nobenega narodnega moža v deželnem zboru

goriškem. Znano je, da nepozabljivi nam dr. Volčič ni za slovenski narod v zbornici še nič storiti mogel, ker dnevi življenja so mu bili kmali po volitvi njegovi odšteti in po malo sejah je že za vselej zbornico zapustiti mogel. Al komu je neznano ime Winkler? Koliko je ta občno spoštovani gospod kakor deželni odbornik za nas Slovence na Goriškem storil, je vsakemu rodoljubu tukajšnjemu predobro znano; tudi so mu že ob svojem času zasluženó hvalo pele „Novice“. Komu je dalje neznano ime Černe? Rodoljub ta ne zastopa samo nas Slovence v goriški zbornici, ampak neprestrašeno brani vse Slovence sploh v državnem zboru na Dunaji. Zunaj teh dveh v resnici in djanji narodnih mož narodski mislijo in pošteno so se do Slovincov do zdaj zmiraj obnašali vsi drugi gospodje, čeravno vsi Slovencev ne zastopajo. Laški poslanci, bodi naj jim v očitno hvalo rečeno, ne napadajo in pikajo slovenskih zastopnikov, kar smo žalibog nekterikrat čitali od družih zbornic na Slovenskem. Čeravno smo si popolnoma svesti, da one vrstice v „Naprej-i“ so bile le v naglici nepovoljin „lapsus calami“, nam vendar sl. vredništvo njegovo ne bo za zlo vzelo, da popravimo, kar popravka potrebuje.

Od meje hrvaške 24. jun. J. — Prešli teden razveselili so knezoškof gg. dr. Vidmar naš kraj s svojo nazočnostjo. S kako radostjo da so jih povsod sprejemali, s kako pobožnim hrepenenjem je vrelo ljudstvo od vseh strani, da so dobili blagoslov svojega ne še videnega višega pastirja, si pač misli vsak lahko, komur je znano blago čuvstvo slovenskega ljudstva, komur je znana udanost in ljubezen Slovincov do svojih duhovnih pastirjev, tedaj v večí meri še do svojega prvega očeta. Da bi vidili svojega škofa, ni napolnovala želja samo zvestih prs Slovincov, temuč privrelo je mnogo svetá iz sosednih županij naših vrlih bratov unstran Kolpe v Vinico. Da pa ovčice ne hodijo po drugi stezi kakor njihov pastir, pokazalo se je tudi tukaj. Prišli so pozdravit s svojimi farmani našega knezoškofa prečastni vlastnik Franc-Jožefovega reda, častni kanonik gospod Kaliman, župnik lukovdolski iz srenjske biškupije, in vrli domorodec, častiti gosp. Dragotin Herceg, župnik bosiljevački iz zagrebačke biškupije. Da se ljubijo bratje in spoštujejo med seboj, pokazali so tudi svetni gospodje, kateri spadajo med inteligencijo slovanskega naroda. Prišla sta poklonit se našemu milostljivemu knezoškofu velečastni gosp. baron Josip Vranicani, véliki sudac severinskega kotora in obče znani pesnik gosp. Stepko Lopašić, posestnik v Hrčiču. Ko je ljudstvo vidilo, kako dobri prijatli da smo si Slovenci in Hrvati, da srce duhovnega spoštuje tistega, katerega ljubi i prosto ljudstvo, jako uzradovalo se je. Viditi pa to ljubezen, s katero si bratje podajajo roke, spoznati sinove slavnega, katoličanstvu vedno kakor tudi v sedanjih časih udanega hrvaškega naroda, napolnilo je preblago srce našega preljubljenega knezoškofa z veliko radostjo. Med živahnimi pogovori prime domači župnik, duhovnik nemškoviškega reda, gosp. Gašpar Majhenič, kupico, zahvaljajoči se v slovenski besedi milostljivemu knezu za čast in milost, ktero skazali so viniški fari. Prevzvišeni gospod odzdravljajo s slovensko besedo, ktera jim tako milo teče, da vsacega gane, ter pozdravljajo tudi naše slavne sosede Hrvate. Ravno tako zahvaljuje se drugi dan naš vrli domorodec gosp. Janez Šular dragatuški zdaj trebelnski župnik, slovenski, in milostljivi knezoškof, odzdravljajo tudi slovenski. Pa kako bi si mogel človek drugače misliti! Ali mar more tisti, ki je pred dvema urama tako milo, tako ljubeznjivo, tako ginljivo govoril svojim vernim, da se je vse jokalo, ali mar more s pastirjem drugače govoriti kakor je govoril z ovčicami? Zapustivši Dragatuš podali so se milostni

knezoškof v Podzemelj, v faro nemško-viteškega reda. — Nekadaj, ko je sezidal gosp. vitez Fridau tukaj fabriko, ali jo je vsaj popravil in zboljšal, se je predrznil nek slovensk odpadnik zaupiti: „auch an der äussersten spitze der civilisirten welt ein stück deutscher kultur.“ Čujte, čujte! dogodilo kaj se je čez malo časa na tem kraju. Povabil je vodja fabrike gospoda knezoškofa, naj bi blagovolili pogledati tudi fabriko. Ko ogledujejo knezoškof s svojo pratnjo umetne mašine itd., na enkrat se v žareči luči raztopljenega železa zasveti pozdrav, kakor da bi bil privrel iz srede zemlje: „Živio Jernej!“ — In vrli vodja fabrike g. Homač je rojen Nemec, pošten mož Slovencom, zato ga pa tudi mi Slovenci jako spoštujemo, kajti vsak pošten človek spoštuje narod, med katerim živi, zato pa gotovo tudi njega ljubi narod. Pomniti bi imeli to tisti posebno, kateri živé ne le med narodom, temuč od žuljev narodovih!

Iz Ipave 16. junija. (* Veselica, ktero nam je bila pretečeno nedeljo napravila naša kazinska čitavnica, se je zares prav izvrstno odlikovala memo poprejšnih, ki so bile prav za prav le poskušnje. Sešlo se je bilo toliko domačih udov, pa tudi ptujih gostov, posebno drazih nam sosedov iz bližnje Ajdovščine, da je bila prostorna dvorana taborska s stranskimi sobami skoraj pretesna. Vodja našega pomlajenega društva, prečastiti gospod dekan kanonik je pozdravil pričujoče s prijazno besedo, in jim v nadaljnjem govoru prav po domače razlagal namen društev in shodov, kakor jih današnji povsod napravljajo. „Samo kratkočasovanje“ — je rekel — „brez družega dobička bi bila pač premalo vredna naloga za naše društvo. Sedanji čas več od nas terja. Mi nismo več nezmožni otroci, da bi le drugi za nas mislili in govorili in nam naše obnašanje odkazovali; mi smo po milosti presvitlega cesarja na svoje noge in v svoje pravice postavljeni, moramo se tedaj učiti, kako nam je treba misliti, govoriti in ravnati, da se previdno in možato obnašamo, kakor se spodobi omikanim državljanom. To se zamore doseči po raznih potih, ki pa niso slehernemu odprte. Priprosti deželan zdaj ne more začeti v šolo hoditi, da bi se na naglem kaj izučil, kar terjajo okoliščine današnjega časa; naš domači jezik tudi ni zadobil še tolike veljave, da bi se smelo v njem učiti, česar sleherni potrebuje; po ptujih jezikih si pa tudi ne more vsakteri odpirati vrat do potrebne omike. Napravljali so si od nekdanj bolj omikani narodi neke druge šole, kjer se manj znajdeni in manj učeni z bolj zvedenimi in premetenimi združujejo, in se za njimi razvedajo in potrjujejo v vsem, kar je človeku potrebnega, da se smé med znajdene in omikane šteti. To so mnogotere društva, ki se posebno po mestih ustanovljujejo. In taka šola, prečastiti! naj bi bilo tudi naše društvo; imenujte ga že potem, kakor Vam je drago. Ono naj bo nam pripomoček, po katerem bi se naše znanje čedalje bolj otrjevalo in širilo, naš duh razjasnoval, in srce nam požlaknovalo. Med nami, če smo tudi na deželi, se bo zmiraj iskrenih domoljubov našlo, ki nas bodo kje s kakošnim ogovorom razveselili, iz kterege se bo eno ali drugo zrnice kam zasijalo, da bo o svojem času dober sad obrodilo itd.“ V tem in enakem pomenu nam je častiti gosp. govornik razlagal namen našega društva, in je sklenil z glasnim slavo-klicom svitlemu cesarju, ki nam je ustavo dal, in ž njo tudi pravico, da se shajati smemo. Z živimi slavo-klici je tudi vsa družba odgovorila. — Vrstile so se po tem razne pesmi, kakor: „Vojak“, velika zmes po mnozih sestavljena od gosp. Hribarja, Vilharjeva „Na jezeru“ in „Ne vdajmo se“, Ipavceva „Zvezda“, Hribarjeve „Slovenka“ in „Ipavka“ in druge. Naši že mnogokrat pohvaljeni pevci so se posebno to pot tako vrlo držali, da se je slišal od vseh

strani le en glas pohvale in zadovoljnosti. Razveselile ste bile nas ta večer tudi gospodičina in pa mlada gospá z dvema deklamacijama, ki ste bile prav primerno med pesmi vpletene. Prva je govorila Schillerjevo znano „Vrednost žensk“, nalašč za to veselico prestavljeno, s kratkim vodom in sklepom; druga pa Cegnarjevega „Graničara“. Govorile ste obedve tako milo in ljubko, da bi človek bil le kar poslušal. Zares, če kje, se pri taci priložnostih najbolj razodeva lepota in milina jezika našega, ko sladka beseda domača gladko teče iz ust zgovornega ženskega spola. H sklepu pristavimo še željo in prošnjo, naj bi nam slavní odbor večkrat take veselice napravljaj; to bi našemu društvu donášalo moči in podpore, da bi se čedalje bolj krepilo, in si še marsikaj omislilo, česar v svoje lepše razvijanje potrebuje. Nate mični slovenski prevod mične Schillerjeve pesmice! Čigav je, lahko uganete; saj poznate možá, ki nam je že pel pred 40 leti, ko so rojaki njegovi še v globokem spanji — smrčali. *) Takole se glasi:

Vrednost žensk.

Ženske spoštujte! saj vse je njih mnenje
Vtikati rajske cvetice v življenje,
Plesti ljubezni presladke vezi.
Nježno, na tihem njih blage ročice
Netijo ogenj za boljše resnice,
Vneto da za-nje srce zagori.

Čez meje resnic namerja
Večno divja moč možá;
Več le več od njega terja,
Strast pokoja mu ne dá.
Sega zmirom v daljave,
Sito vendar ni srcé,
Rine, sli v višave
Sanj tvarino da dospé.

Ljubavi polne za njim pa pušice
Mečejo varno preskrbne ženice,
Da ga zavrnejo k sebi domú,
Kjer se po materni šegi ravnaajo
Spravno nedolžno se vedno imajo
Blagega zveste so hčerke rodú.

Črtno je možaka gnanje,
Nezmagljiva njega moč,
Meri le na premagovanje
Žuga, maha dan in noč;
Stavi, zida pa podere;
Danes kaj za prav odbere,
Jutri mu po misli ni.

Z manjšim dovoljne pa najdeš ženice;
Jih veselijo vsakdanje cvetlice,
Ktere preprične si same zredé.
Znajdene bolj kot on v svojih zadevah
Viteško vtrjene tudi v revah
V svojem okrožju se srečno vrté.

Trdo, mrzlo, sebe sito
Tako je možá srcé;
Sladko čutje mu zakrito,
Od ljubezni malo vé.
Srca kaj na srca veže,
Tega mu nič znano ni;
Če nadloga tud' ga vpreže,
V solzah se nerad topí.

Kakor pa harpa eolska zazdihne,
Vanjo ko hitro kak veterc zapihne,
Tako počutje tud' ženska ima,
Vse se ji usmili, vse rada tolaži,
Če jo nesreča le preveč podraži
Potok po licah se vdira solzá.

Pri možakih sila vlada,
Najmočnejšega veljá;
S puško, z mečem ga napada,
Kdor mu voljno se ne vdá.
Strasti zlobne tam divjajo,
Kjer med sabo se tepó,
Kjer Karite ne spoznajo
Glas Erite slišat bó.

*) Slava pesniku „Kranjske Slovenije“!

V krotkem in milem ženice ravnanju
Takemu najbolj overajo djanju,
Ogenj črtenja previdno gasé.
Kar si nasprotva, med sabo združiti,
Vse v ljubezni za vselej skleniti
To le so blagih njih srčne želje.

Iz Iga 20. rožnika. — r*) — Naj zvedó tudi „Novice“ kaj o naših letošnjih pridelkih. Po pravici se more reči, da letina na našem polji dozda prav dobro kaže; žito obilo žetve obeta. 12. t. m. so nekteri že začeli ozimino žeti; sena se tudi dosti nakosí. Sadja pa ne bo dosti razun češpelj. — Naj iz poljá, kjer žito raste in seno, preskočim za trenutek na národno polje. Unidan je pisal gosp. H. o tukajšnjem národnem spanji; pristavil je pa še, da si ne upa nič ziniti o tem, ker je znano, kako so Ižanci „ostri možje“. Res prav je storil, da ni nič pisal o tem, pa ne ne zato, da bi se bal „ojstarih mož“, saj smo „krotke dušice“; al prav je storil zato, ker bi se mu bila lahko še kaka pomota vrinila, ako ne vé, da tudi Ižanci smo prošnjo zastran slovenskega jezika g. M. V. izročili kakor druge vasi, in da smo bili že potem zastran svoje prošnje pri gosp. okrajnemu poglavarju. To menda ne kaže, da smo celó zaspanci. Pa tudi to, dam nam Ižancem vsaki teden pet listov „Novic“ in en list „Naprej-a“ dohaja, menda kaže, da ne dremljemo, še manj pa, da spavamo. Zna biti, da g. dopisnik pri nas narodno spanje o tem vidi, ker čitavnice nimamo. To je res, al v enem dnevu se tudi Rim ni zidal, in kar imajo mesta, ne morejo brž imeti sela.

Iz Ljubljane. Ker goveja kuga ni še popolnoma potihnila na Kranjskem, prihodnji sejm v Ljubljani, ki se začne v pondeljek, ne bo še za govejo živino in drobnico; konji pa in prešiči se smejo na sejm pripeljati. Tako oklicuje razglas sl. c. kr. deželnege poglavarstva od 30. t. m.

— Na Kranjskem še Zagurje na Notranjskem, Orehek na Dolenskem in Préloka v črnomaljskem okraji niso brez kuge. — Po naznanilu kr. namestnije v Zagrebu od 24. junija goveja kuga na Hrvaškem še zmirom huja prihaja; čez zagrebško in reško županijo se vendar ni še razširila, v okraji Siska pa v eni sami vasi (Žabnem) je dosihmal poginilo že 133 goved. Iz vojaške granice pa piše c. kr. deželna general-komanda od 24. junija, da se je v 2 selih sluinskega polka in v 2 selih 2. banskega polka tudi med ovci in kozami prikazala goveji kugi popolnoma podobna bolezen (tedaj kakor na Kranjskem in Primorskem), ktera od goved prestopa na ovce, od ovac pa na goveda.

— Gosp. dr. Röll, slavni vodja dunajske živino-zdravnišnice, je nazaj gredé iz Preloke, kjer je opazoval ovčjo kugo, na drobno ogledal našo kovaško šolo in živinozdravnišnico. Zlo všeč mu je bila vsa naprava, o kateri je rekel, da je učilnica in zdravnišnica velike ogerske dežele v Peštu v nobeni reči ne preseže. Sodba takega moža kaj velja.

— Ker so poslednje „Novice“ povedale, kako se je društvo čitavnice naše s svojim pevskim zborom preteklo nedeljo radovalo v Kamniku in Mengišu, naj po popisu „Laib. Zeitg.“ omenijo danes tudi, kako se je imelo filharmonično društvo s svojim pevskim korom v Idrii, kamor je šlo obhajati slovesnost sv. Ahacija. Preskočimo pozdrav in odzdrav pred mestom, in kako se je pilo iz velikega pivskega roga, ki ga je gospod Samassa mladi daroval družbi; preskočimo tudi veselice podnevne in večerno igro „das arabische Pulver“ v gledišču, ker prava slovesnost je bila še le drugi dan. Po veliki sv. maši, pri kateri je filharmonični

pevski zbor pel Nedvedovo kompozicijo, in po procesii, ktere so se udeležili vsi ljubljanski gostje, med njimi tudi ljubljanski župan gospod Ambrož, ki je v pondeljek zjutraj prihitel sem, je bil opoldne obéd v gostivnici „pri orlu“, kjer so se tako pomenljive zdravice pile, da jih je „Laib. Zeitg.“ prinesla celó po stenografičnih zapisih. Naj jih nekoliko omenijo tudi „Novice“. C. kr. vladni svetovavec gosp. dr. Schöppel, vodja filh. društva, je napil odseku, ki je vredil slovesnost, — gospod dr. Keesbacher, tajnik filh. društva, idrijskemu županu g. dr. (?) Höchtlenu, — ta pa gosp. Grüblerju; g. dr. Keesbacher v daljem govoru željo razodeva, da pridejo Tržičanje in Idričanje kdaj tudi v Ljubljano, da filharmonično društvo, ki je dozda gostovano bilo, bi móglo tudi kdaj pogostiti svoje prijatelje, in naposled napije zdravico gosp. županu Ambrožu, o katerem misli, da zraven družih vzrokov, ki so ga pripeljali danes v Idrijo, je tudi ta, da „nas vidi tukaj“. Gosp. Ambrož ves ginjen odgovarja, da ga je dolžnost gnala le-sem, od ene strani zato, da kaže drugim pravo pot, ktera, zapustivši vstrične stezé, pelje k edinstvu; od druge strani pa, da se sam prepriča, kako se tú lep izgled daje tistim, ki so dozda le vstrično pot hodili. — Gosp. Höchtl, idrijski župan, na to povzame besedo in pravi, da v Idrii so vsi mestjani enega srca. Z ogromno pohvalo sta bila govora obeh županov sprejeta, ktera je paceló do vrhunca dospela, ko sta si „nemški“ župan Höchtl in „slovanski“ župan Ambrož iz pivskega roga bratovšino pila. Sledilo je potem še več zdravic; gospod Ambrož je je napil gosp. dr. Issleibu, — gosp. Baumgarten mladi gospém idrijskim, g. Nedvedu itd.; gosp. Samassa gosp. Deschmann-u, gosp. dr. Keesbacher gosp. dr. Schöppelnu, gosp. dr. Issleib pevcem in knapom, pa Ljubljančanom, ki so prišli s pevskim zborom v Idrijo. Popoldne ob štirih se je „na zemlji“ začela prava veselica z godbo, petjem in deklamacijami: eno je zložil dr. Issleib v nemškem, drugo Deschmann v slovenskem jeziku; med 11 nemškimi pesmami ste bile dve slovenski, kterima so Idričanje dodali „še celó „Naprej“, kakor pisatelj pravi. Po dokončanem koncertu pa se je vnela zopet židana volja in začele so se spet zdravice. Umeten ogenj je sklenil slovesnost, ki je bila lanske tržiški vsa podobna, le to je bilo novo, da temu „triumphzug-u“, kakor ga „Laib. Zeitg.“ imenuje, se je pridružil letos tudi g. Ambrož ne kot „stiller Beobachter“, kakor v Mengišu 24 ur poprej, ampak kot navdušeni govornik društva, „der sich über das gewöhnliche Niveau der bürgerlichen Gesellschaft hinausschwingt“. To je kratek posnetek iz „Laibach.“ obširnega popisa; kdor o tem želi več zvediti, naj bere mično razjasnilo včerajšnjega „Naprej-a“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Navada državnih zborov je, da na ogovor, s katerim vladar zbor začne, zbornice odgovor dajo. Tako je bilo tudi pri nas pretekli teden. Zbornica gosposka in zbornica poslancev ste se posvetovale o tem odgovoru; sporočevavec v zbornici gosposki je bil grof Auersperg Anton, v zbornici poslancev pa dr. Giskra. Pismo, ki ga bo zbornica gosposka poklonila Njih Veličanstvu, se drži le bolj tistih predlogov, ki jih je cesarjev ogovor obljubil državnemu zboru, zbornica poslancev želi še več družih postav, ki so treba ustavni državi; o unanjih zadevah pa so bili pomenki zastran Poljakov, Magjarov (Ogrov) in Nemčije najbolj živi. Dunajski poslanec dr. Berger želi, da o teh treh zadevah pismo zbornično bolj odločno govori; dokazuje, da naj Avstrija tudi za Nemčijo skrbi, — da je treba dogovora z Ma-

*) Želja zavoljo loterije se Vam bo izpolnila, kakor je nekdaž bilo. Vred.